

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA,
DE
LIGATURÆ
USU MEDICO,

Ob das Schnüren einiger Glieder etlichen Kranck-
heiten nützlich;

Quam

AUSPICE DEO PROPITIO,
Et Consensu atque Auctoritate Gratiſſe Facultatis Medicæ,
IN ALMA REGIA FRIDERICIANA,
PRÆSIDE

DN. D. MICHAELE ALBERTI,

SACR. MAJ. REG. BORUSS. AULICO ET CONSIST. MAGDEB.
CONSILIARIO, MED. ET PHILOS. NATUR. PROFES.

SORE PUBLICO ORDINARIO, ETC.

FACULT. MEDICÆ SENIORE, DECANO H. T. SPECTATISSIMO,

Domino Patrono, ac Promotore suo, omni honoris cultu prosequendo

PRO GRADU DOCTORIS

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILE-
GIIS DOCTORALIBUS LEGITIME IMPETRANDIS,

ANNO MDCCXLVII. D. DECEMBR.

HORIS LOCOQUE CONSUVETIS

PUBLICÆ AC PLACIDÆ ERUDITORUM VENTILATIONI SUBJICIET
RESPONDENS

JOSEPHUS LEOPOLDUS WANCKE,

NIMBTSCHENSIS SILESIUS.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,
TYPIS JOH. CHRISTIANI HENDELII, ACAD. TYPOGR.

PROOEMIUM.

Non pauci sunt homines, qui medicorum officia & ordinata remedia summo metu atque horrore prosequuntur & averfuntur, quando anxia, sollicita & timida imaginatio de utriusque usu falsas & confusas fingit cogitationes & opiniones, quare aliqui vel ipsam medici nominationem abhorrescunt; sibi persuadentes, quasi vita aut in summo versetur periculo, aut absolute moriendum sit, aut vires naturales, sibi adhuc sufficientes, destruantur, quando medici requiruntur: de medicamentis vero varias tædiosas formant ideas, quorum color, odor, sapor, consistentia, forma & officina aut culina preparationis adversam talem æstimationem causantur; hinc ejusmodi imaginarii, delicati, molles, impatientes, morosi, immorigeri, sensibiles, nimiaque indulgentia corrupti ægri necessariam vitæ & sanitatis suæ curam negligunt,

A 2

tempe-

tempestivum officium medici prætermittunt, opportunum salubrium remediorum usum omittunt & retardant; alii autem ASCLEPIADIS regulam arripiunt, *medicum videlicet curare debere cito, tuto & jucunde*, quod monitum commendant & interpretantur GALENUS in *Method. L. XIV. c. 13. Hipp. de morb. vulg. L. 1. CELSUS Lib. 3. c. 4. FORESTUS L. 21. obs. 3. schol. Zacut. LUSIT. introit. ad prax. præc. 36.* Dantur igitur homines, qui medicorum & medicamentorum mancipia sunt, ac quotidie ferme, insuper autem ad excessum usque, medicamentis utuntur, subinde proprias, liberas & spontaneas vires naturales valde corrumpunt, emolliunt & relaxant, ut præmatura morte succumbant, dum nec medicamenta, nec vires naturæ amplius periculis, corpori imminentibus, resistere valent; alii contra reperiuntur medicamentorum osores, ut nimium suis viribus tribuant & ex hoc præjudicio nimie confidentiæ erga se ipsos, simul præjudicium nimie diffidentiae erga artem medicam & auxilia artificiosa committunt & testantur: iterum quidam internum medicamentorum usum respuentes, vel a sola medicorum visitatione & compellatione, vel ex sola superstitiosa verborum certorum enunciatione & imprecatione salutem sperant, & ex Platonicorum philosophorum, Agrippæ, Paracelsi & Cabalistarum figmentis medelam præoptant & expectant: *conf. REJES. Camp. Elys. juc. qu. 22. tit. in verbis an aliqua vis ad morbos curandos: sic nonnulli solo medicorum aspectu ita iriadiari cupiunt, ut inde velut sub umbra*

umbra Petri opem acquirere desiderent & medicos, quippe salutatores expetant, qui solo contactu, visu, afflatu, verbis & linteorum siccorum applicatione fraudes suas exercent. *conf. Zacut. LUSIT. Medic. Princ. Histor. Lib. 2. hist. 24. qu. 53.* quare nonnulli impostores, quando observant, quod mundus decipi velit, ejusmodi frandulentis negotiis operam dant, crimenque stellationis medicum callide committunt: huc indirecte occasionem præbent istiusmodi adversarii medicamentorum & medicorum, qui urgente necessitate saltim externa desiderant auxilia, quæ tamen ita comparata esse debent, ne ullam excitent afflictionem, sed tenerum & sensibilem ægrum leniter & molliter tractent; unde quidam blandiloquentes medici majorem gratiam acquirunt; non cogitantes, quod *SENECA Lib. I. de ira cap. 5.* dixit: *ingenia vitio prava dolore corporis animique corriguntur: si frustra molliora cesserunt, ferit venam, membrisque si adhaerentia nocent & morbum diffundunt, manus affert: nulla enim dura videtur curatio, cujus effectus salutaris est:* aut quod elocutus est *Lib. 6. Controv. 7. quædam remedia ipsis periculis graviora sunt:* hinc plebeja innotuit exclamatio, quod malum, malo discuti & profigari debeat: sicut *AMBROSIIUS in Jerem. Lib. 2.* testatus est, quod *omnis medicina ad tempus amaritudinem habeat, sed postea fructus doloris sanitate monstretur:* etenim non inficiamur, quod sæpe mediis extrinsecus applicatis, auxilium & opitulatio feratur, aut in nonnullis casibus topica talia, plus, quam interna remedia condu-

A 3

cant,

cant, ideo non pauci hominum talia externa auxilia
 indiscretim postulant, modo eadem iterum leniter
 operentur: ast interdum talia externa media, non nisi
 certam dolorifici sensus speciem excitantia, medicam
 opem afferunt, qualia sunt rubefacientia, synapismi,
 fonticuli, seracea, asperiores frictiones, picationes,
 urticationes, cauteria &c. ut huc quadret effatum
*Jacob. CARPENSIS Epist. 8. quod nulla remedia
 tam salutaria sint, quam quæ dolorem faciunt, quam
 observationem exquisitè explicavit D. D. PRÆSES
 disp. de Curatione morborum per dolores: insuper te-
 ste experientia medica constat, quod talia media ali-
 quando medicis refugium constituent, quando juxta
 CELSI monitum in desperatis morbis melius esse an-
 cept experiri remedium, quam nullum, aut ad GALE-
 NI effatum Lib. X. method. c. 10. quando satius est ali-
 quid nonnulla fiducia, vel cum periculo facere, quam
 spe adempta certo perire: tanto profecto satius est, po-
 tentibus præsiidiis pugnare, quam nihil agere: hoc
 cum consilio SENECE dictum convenit, L. 4. Con-
 trov. 5. quod graves morbi interdum temerariis re-
 mediis curentur: licet in imitatione istiusmodi mo-
 nici judicio, peritia, prudentia & circumspectione o-
 pus sit, ne artis celebritas, authoritas & fama macu-
 lam contumeliæ acquirat, quam audaciam igitur &
 junioribus & senioribus medicis valde ignominiosam
 esse testatur Zac. LUSIT. introd. ad prax. præcept. 23.
 Si igitur religiosi medici suo ministerio artificioso et-
 iam jucunde medelam suam instruere & dirigere de-
 bent, necesse etiam est, ut cum lenitate & moderatio-
ne*

ne auxilia applicent, ne medicinam in carnificinam immutent & convertant, sicut PLINIUS L. 29. c. 1. de Archagatho Lysaniae filio refert, quod primus Romae medicus fuerit, vulnerarius dictus, cujus adventus initio mire gratus fuerit, mox a servitia secandi vendique transierit nomen in carnificinam & in tedium ars omnesque medici. Si antiquissimorum medicorum modos, inventiones & processus curandi introspicimus, tunc varios duros, asperos, immites crudeles, dolorificos atque saevos deprehendimus conatus, qui a mulo medicina ortum traxisse ac mutuo provenisse videntur: quare interdum igne & gladio, aut ferro morbos profigare iusserunt, quos si talis crudelis armatura coercere non potuit, pro insanabilibus aestimarunt, teste HIPPOCR. Sect. 8. aph. 6. nec ejusmodi terribilibus, saltem mediis causas morbificas extinguere & fugare susceperunt, sed verberibus, flagellis, laqueis, virgis, loris & fustibus vim morborum coercere sustinuerunt, ad imitationem penitentiarum papalium, quando carnem cum flagris, loris & terginis cruciari contendunt: Sic etiam in arte medica, imprimis chirurgica, deligationes, subligacula, vincula, stricturae & ligaturae, quae communiter cum doloris sensu conjunctae sunt, in usum ducuntur, qualia adminicula, licet videantur violenta, tamen scite & perite ordinata & applicata, medicam utique opem afferunt, contra vero audacter, rigide & immoderate usurpata, certissimum damnum, praecipue subitaneae stagnationis & staseos sanguinis, ac praecipitis consequentis sphacelationis, inferunt: unde

unde manifesti nonnunquam atque crassi errores imperitorum chirurgorum innotescunt, quando læsiones plane illethales, mala deligatione, inepta fasciarum applicatione, & imperita ligatura, culpa temeritatis, negligentia & ignorantia suæ ad funestum decursum seduxerunt & præcipitarunt: inde deligationes & ligaturæ artificiales medicæ integræ & honestæ hoc imperito & temerario ausu & usu in tormenta, fideculas, aut funiculos criminales convertuntur. Hæc disquisitio occasionem nobis præbet, ut præsentè Inaugurali Specimine Practicam considerationem de **LIGATURÆ USU MEDICO** instituamus & suscipiamus: cui conamini atque labori ad felicem successum atque usum cœlestem directionem & benedictionem humillime exoramus.

§. I.

IN Medico foro *curationes morborum vario modo variisque mediis institutæ & tentatæ fuerunt; quidam materialibus scilicet remediis, modo simplicibus, modo compositis & artefactis, modo e vegetabili campo selectis, modo speciosis chymicis, modo imaginationem, phantasiam & confidentiam afficientibus, modo patheticos affectus commoventibus, modo sensationem gratam, adversantem & dolorosam allicientibus, modo sympatheticis & ad magiam naturalem pertinentibus aliisve officium suum præstare & curare nituntur: inter alias muneris medici partes & species ea significanda est, quæ doloris sensum, quippe medium salutaris effectus impetrandi, afficere & adhibere studet, quo *synapismi, rubefactiones,**

nes, asperiores frictions, vesicarum excitationes, urticationes, picationes, percussiones, aut plane verberationes &c. pertinent; hinc SENECA L. 6. de benef. cap. 8. testatur, quorundam quartanam flagellis discussum esse: huc pertinet PAULLINI tr. flagellum salutis, s. Cura morborum per verbera, ut & RIEDLINI obs. 1. An. 5. Decembr. p. 1273. de artbritide verberibus curata. DN. D. PRÆSIDIS Disp. de Cura morborum per dolores. Quoniam igitur Sensus humanus in variis subjectis nexum, influxum & consensum cum corpore humano & ejus morbis habet, ideo mediante illo diversæ alterationes corpori & morbis variis accidunt; quam observationem etiam hoc loco ad Ligaturam referimus, cujus artificiosum, honestum, medicum & corporis salubritati conducentem usum brevibus iadagare & explicare volumus. Quoniam autem Ligaturæ appellatio in Schola Medicorum varia est, ideo hoc nomine non intelligimus Deligationes, artificiosa Chirurgica propria ope administrari solitas, nec alias ligaturas latis fasciis institutas, inhiantibus humorum stagnationibus & stasibus, relaxatis partibus, tumoribus frigidis & mollibus &c. adhibitas; nec etiam Ligaturam, ita dictam magicam, in censum præsentem ducimus: sed illam Ligaturam intelligendam esse significamus, qua tenui, tenero & gracili aut filamento s. sericeo s. laneo, (quidam ex superstitione postulant carmesino) aut ligamine digiti quidam manuum, præcipue auricularis, vel pedum, aut suræ, femora, brachia paulo arctius, ad doloris sensibilioris excitationem constringuntur, indeque immutatio quædam in corpore speciali effectu manifesta, pro salutari scopo sub statu morbofo expectatur & impetratur, ita ut hoc experimentum

B

&

& medium acquirendi utilitatem, plane *specialem*, non nisi scitam, peritam & prudentem ordinationem & directionem requirat. Dum vero *Medicum usum* hujus *Ligaturæ* inquirere & indicare contendimus, tunc *illum* merito ab *Empirico* ausu distinguimus, ne videlicet *indiscretim* hic conatus suscipiatur, & ejusmodi morborum speciebus sine habito respectu *temporis, ordinis, modi, loci*, subjecti, regionis corporis, præcipue *causæ* applicetur, in quibus a peritis medicis commendatus ullibi legitur. Quemadmodum enim morborum *causæ* variae sunt, hoc medium autem non singulis causis congruit, ita *perverse* adhibitum, *perversum* & *frustraneum* haber effectum; quare illius *salubris* commendatio non nisi veri *artificis* manum postulat. Quemadmodum porro *aliarum* deligationum aut ligaturarum *arcta* & *dolorosa* applicatio & strictura facile eximium *damnum* causatur, ut ROLFINCK in *O. & M. M. Lib. 4. Sect. 10. part. 3. c. 4. p. 440. de Ligaturis* hisce testatur verbis: *attrahere ligaturas dolorificas hypotbesis videtur infallibilis. Confirmatur quod pars ligatura intercepta tumeat, adeo etiam, ut a copia irruentis sanguinis inflammetur & nisi relaxetur, gangræna supervenire queat: hoc confirmat alicubi Galenus &c.* quo loco exemplum, a GALENO prolatum, allegatur; subinde etiam hujus infaustæ consecutionis varia alia exempla constant: ita *aliæ* ligaturæ cum *dolore* conjunctæ, aut quibus *dolores* superveniunt, ut plurimum *ominosæ* sunt, quin affectis partibus *tumores, rubores, indurationes, inflammationes & sphacelationes* accidant; quare hæc Ligatura, *nostri* thematis sic comparata esse debet, ut cum *dolore* *satis sensibili* combinata sit, si desideratum & promissum salu-

salubrem effectum præstare debet, quo doloroso sensu vicissim deficiente, frustra ab hoc experimento fructuosa expectatur efficacia: inde generatim liquet, quod ad hoc medium non temerarium pateat refugium, sed peritia & circumspectio in medico requiratur, si illius usus medicus & non cæcus, audax & empiricus esse debet.

§. II.

Hæc Ligatura igitur talem *simplicem* actum comprehendit, quo cum *filamento tenero ac gracili, firmo tamen & infragili, aut simplici, aut duplicato minimorum digitorum* in manibus, aut *pollicum pedum, imprimis extimi articuli, aut cum fascia tenera & gracili suræ & femora* successively *arctius* constringuntur, ut *dolor stricturæ* cum molestia & attentione sentiat; hæc constrictio post *brevem moram* denuo leniter *relaxetur*, iterumque *intendatur*, ita tamen *ne nimis diu, & haud ultra dimidiam quadram horæ* continuetur, quo periculosa humorum *stasis* & accelerata inflammatio, gangræna & sphacelus arceantur, neve eadem constrictio *cutem* ominosa quadam *incisione* lædat, sed ut potius *tale* experimentum *scite, perite, artificiose* & circumspecte adeoque *medice* exerceatur atque applicetur; unde etiam certius promissa & expectata *opitulatio medica* impetranda erit. *Talis* Ligatura *præterlapsa* una alterava hora denuo *repeti* potest, ut desideratus medicus effectus firmiter consequatur: hic *simplex* modus est, quo tale experimentum institui & administrari debet. Idem experimentum autem *certas* qualitates in *Subjecto*, cui fructuosum illud esse iudicatur & speratur, requirit; videlicet *habitum corporis, aut structuram non nimis duram, densam,*

Am, siccam & compactam, qualis eminenter *melancholicis* naturalis est, quorum hominum *cutis rigida* haud *adequate* arcte constringi potest, quin paulo magis *ligaturæ* inductæ *venitatur*: proinde *talia* subjecta moderata *sensibilitate* prædita esse debent, quo *stricturam* hanc cum molesto quodam *dolore* percipiant & æstiment: contra vero homines *strictioris* & *rigidioris* habitus corporis, ut plurimum *duriores* & *insensibiliores* sunt, qui *tali* *ligatura* *parum* afficiuntur; siquidem *ejus* qualitatibus subjecta, ob suspicionem magnam commissi delicti *torturæ* adjudicata atque submissa, hujus *atrocitatem* pertinaci *tolerantiâ* sustinent, nec de ejusdem cruciatibus *admodum* anguntur & conqueruntur, ut ægre ab illis confessio veritatis extorqueri queat: neque porro ad hanc curam, cum *Ligatura* præstandam, quadrant subjecta *dolorificis* sensationibus *tolerandis* *adsueta*, quæ *ante hæc* *acerbiores* dolores perpeffa fuerant, & nunc *ligaturæ* dolorem, velut res *judicatas*, æstimant, neque inde perquam moventur aut alterantur: quare *feminae* animo *moribusque* obstinatæ, *perstinaces* atque *subdole* doloribus etiam corporis *perferendis* *adsuetæ*, *torturæ* æque *cruciatibus* toleranter patiuntur, nec commissa delicta confitentur: in gente igitur *agresti*, *militari*, *nautica*, *sylvestri*, *barbara*, *duricoria* hæc *Ligatura* *parum* aut nihil *juvaminis* medici affert & promittit: rectius *huic* experimento *accommodati* sunt homines motibus *mentalibus* s. ad *sensationes* in & externas spectantibus, nec non ad *œconomiam vitæ* & *sanitatis* corporis pertinentibus, *flexibiles* & *alterationibus* *facile* obnoxii: ideo etiam *hæc* cura in *illis* præc. morbis locum invenit, in quibus *motus* præternaturales *principalem* causam constituunt,

riunt, velut *congestiones*, inde pendentes largi & immo-
dici *aff- & effluxus*, aut *extravasationes* humorum, nec non
Spasmi, varias corporis regiones & partes affligentes, ut
& *retropulsiones* humorum ad loca *incongrua & nobilia*,
prodigæ & insalubres *exeretiones variorum* humorum,
motuum necessariorum & *salutarium abolitiones*, cessa-
riones & neglectiones, ut & *talium* motuum *evagationes*
& perniciosæ *digressiones*; pertinent huc etiam quædam
inflammationes, aut *subito* inchoantes & ingruentes, aut
modo atque gradu *excedentes*, similiaque alia morborum
schemata; ad *humorum* vero vitiosam *intemperiem*, ad *so-
lidarum* etiam partium diversa vitia, ad morbos jam *radi-
catis & diuturnos* consuetudinales, ad affectus regulariter,
ordinate & *leniter* decurrentes, ad quasdam *specificas* totius
corporis *infectiones*, s. exquisite malignas, s. alias &c. hæc
cura *directe* & proprie non confert: quare *judiciosa* rela-
tio instituenda erit in ordinando hoc experimento, ne illud
empiricorum more *indiscriminatim* commendetur & ap-
plicetur: Siquidem *modus*, quo hæc *Ligatura medicum*
effectum exferit, pro medio & subsidio *Sensus* atque *Mo-
tus* requirit & supponit. Si igitur hoc experimentum
ullibi commendatum & fructuosum legitur, semper *tales*
relationes subiatelligi debent, ne *fallacia* tentamina &
confusæ ac *imperitæ* applicationes cum eodem instituan-
tur, neve inde non nisi incerti, dubii, *equivoci* & per-
versi effectus observentur & impetrentur.

§. III.

Qua *rationali*, perita & prudenti cura *hoc* experi-
mentum a *fallaci* & audaci usu *empirico* distingui & præ-
servari debet, eadem etiam sollicita attentione illud a fri-

vola & anili *superstitione* repurgandum est, siquidem *plebejus & empiricus* ille usus variis nimium *superstitiosis* ac *imaginariis* modis & opinionibus obnoxius deprehenditur: etenim quidam postulant, ut illud experimentum cum filamento *sericeo*, haud vero alio instituat, quoniam in *substantia Serici* principia *mirabilia Sulphureo-Salina* quærent, quæ in corpore humano vivo ob suam *specificam generositatem* & subtilitatem in partes *nervosas* miros etiam effectus edere dicuntur, quare ex *Serico* modo *Sal volatile*, modo *oleum æthereum* præparare, cumque illis *fonticos affectus* curare sperant & promittunt; alii desiderant ut filamentum illud *Sericeum non alterius* quam *rubri* & quidem *carmesini* coloris sit, qui cum *colore naturali*, præcipue quidem *sanguinis* & cordis propius convenire dicitur, ideo quidam *anili* credulitate autumant, quod *idem* experimentum cum *substantia, motu & affectibus Sanguinis* magnam consensionem habeat, sec. cano- nem, quod *similia similibus, contraria contrariis* curentur: porro *effeminatam superstitionem* oler, quod filamenta, quibus membra certa ligari & stringi debent, sint *recentia*, nec *verusta*, nec *femi corrupta*, nec jam *usurpata*, nec aliter contaminata, ne *adhærentes impuritates & alteratæ qualitates arcanam* primam virtutem vident & immutent: istiusmodi vanis & *superstitiosis* postulatis annumerare convenit, quod nonnulli *exquisitum & certum numerum circularum, aut circumvolutionum* cum filamento *sericeo* præcipiant, & quoniam iterum in numero *ternario*, alii in *septenario* *arcana* quærent, ideo *toties* circumligandum quoddam membrum esse, *quoties* ejusmodi numerum pro regula præcipiunt: Supersti-

perstitutionis etiam specimen est, quod ROMMELIUS in *A. N. C. dec. 2. an. 5. obs. 29. p. 48. 49. seq. allegat verbis*: monstravi feminas ad aliquot dies, sine noxa vel incommodo valetudinis, menses retardare posse: interea ex virginibus maritatis & viduis, omnibus sua laude dignis, honestis, nec infimi subsellii, vel ex fece plebeja oriundis feminis, didici, apud se & alias in secretis haberi, & aliquoties tam in celibatu, quam in conjugio & viduitate se expertas esse & adb. dum experiri, mensium fluxum jamjam naturali modo quasi erupturum, circumvolutione filii serici carmesini, circa digitum auricularem utriuslibet manus, menses in motu impedire, totque dies eorum fluxum morari ac retardare solere, quod np. circumvolutiones s. circuli in digito dicto facti reperiantur, semperque numerum dierum numero circularum respondere &c. Porro quidam superstitionem committunt cum selectu digitorum, quoad speciem & numerum, ut nunc unum auricularem, nunc utrosque ligatura stringendos esse jubeant, ideoque utilem efficaciam hujus experimenti longe aliis causis & qualitibus adscribant: ROLFVINCCK in *Ord. & Meth. Med. Lib. 4. Sect. 7. P. 1. cap. 4. p. 442.* ita scribit: digitorum in manu dextra duorum mediorum lino colligatorum constructio, quae a supremis revellere creditur ad ligaturas etiam pertinet. Deinde modus operandi ad varias disensiones & dubitationes ansam praebet, dum aliqui illum plane arcanum, incognitum & imperscrutabilem esse arbitrantur: alii de illius experimenti veritate, fide & certitudine plane dubitant, quia de modo operandi haud distinctos conceptos formare nec volunt, nec possunt: iterum alii illud viribus imaginationis adscribere malunt: alii ad sympathiam & magicam natu-

*naturalem, i. e. arcana naturæ confugiunt, quo communi a-
 sylo, si causæ rationales & perspicuæ non intelliguntur, illud
 rentamen dirigi creditur; alii numeris arithmetiis, alii ca-
 balisticis, algebraicis, geometricis modis hoc experimentum
 explicare, inque hoc conamine vires ingenii & phantasiæ
 exercere volunt, sicut ROMMELIUS l. c. varios tales mo-
 dos allegavit, qui prædictæ observationi hac peroratio-
 ne finem facit: p. 52. externorum vis per experientiam
 quidem nobis patet, quanquam causas ignoremus, nobis-
 que multa occulta sunt, quæ naturæ manifesta. Vult enim
 ea latere multa, ut major sit ex eorum occulto auctoritas &
 admiratio. Nec propterea hujus auxilii fides impugnan-
 da & rejicienda est, quia illud nec semper, nec omnibus
 salutarem effectum promittit & præstat: ast quoniam o-
 mnia media, acquirendi utilitatem, sub certis stant relatio-
 nibus, ideo hoc experimentum certo modo, tempore,
 gradu, ordine, subjecto &c. adeoque perite & pruden-
 ter usurpatum, certiore exhibet utilitatem: licet etiam
 quoad cognitionem modi operandi quidam dubitent, am-
 bigant & cœcutiant, tamen aliis is incognitus esse haud
 potest: licet etiam ille omnes lateat, propterea nondum
 scientiæ physicæ ita consummatæ & perfectæ sunt, ut illi-
 us effectus propter ignorantiam causæ negari debeat:
 quocunque enim fastu hodiernæ scientiæ turgeant, ta-
 men multa in naturalibus fere indies occurrunt phœno-
 mena, quorum causas veras, sinceras & evidentes, haud
 vero fanaticas & ficticias, ignoramus: interea nunc pau-
 lulam causam & modum fiendi, huic experimento con-
 gruum, attingere & indicare placet.*

§. IV.

§. IV.

Haud male igitur illi sentire nobis videntur, qui Ligaturæ, *salubri* suo effectu, *revellentem* efficaciam tribuunt, quamvis hanc *BELLINUS de Sangu. miss. p. 156.* abneget, *aliumque* modum, qui satis *obscurus* & in applicatione ad certos casus perquam incongruus esse apparet, proferat: at tamen Ligaturæ & conjunctæ *constrictiones*, ut & *alternatæ* relaxationes & *iteratæ* stricturæ exquisitum *sensum doloris* causantur, quem *eminus humorum affluxus* excipit, ita ut ab *aliis* & *diffitis* quidem locis successive sanguinis modica quantitas ad *locum doloris* profluat, inde etiam contingit, ut in *vicinitate* istiusmodi loci doloris e largiori dein sanguinis affluxu *mutationes* quædam aut *revocatae sensationis*, & *redeuntis functionis* se- & *excretoriæ*, & *recurrentis vis motricis* & *connexæ actionis vitæ* & *animalis* & *naturalis*, in *distantibus* locis autem, ubi *præternaturales congestiones*, humorum accumulationes, *stagnationes*, *extravasationes*, *immoderatæ* & *prodigæ* profusiones contingunt, *avocationes*, *derivationes*, & ita dictæ *revulsiones* sequantur; ideo talis Ligatura præcipue in *sensum* & *motum*, utriusque etiam *alterationem* transit. In *medico* enim foro constat, quid & quomodo *Sinapismi*, *phænigmi*, *rubefactiones*, *frictiones*, *punctiones* &c. operentur, id quod in *D. PRÆSIDIS disp. de Frictionis usu medico* explicatum prostat: quorum efficacia in varia loca, plane etiam *remota* & *extrema* transit: quemlibet enim *Sensum molestum*, tanto magis intense *dolorificum* sequitur *affluxus* comparate major & *facilior sanguinis* & *aliqualis motus alteratio*. Si igitur in *alio loco* tempore quodam *largior* humorum collectio, ac plenior

C

effu-

effusio succedit, tunc hæc *revocatio*, aut *revulsio illa* loca ab humorum copia quadantenus *liberat*, ut illico *vix*, canales, *ostia*, *apertura* &c. collabantur, aut modice *constringantur*, ideoque *futurus* affluxus & effluxus ad illa & *ex illis* coerceatur, hinc *præterita* inflammationes, excretiones, congestiones, ardores, tumores, certi dolores &c. *minuuntur*, mitigantur, interdum etiam tolluntur: nam ex *legibus* & ordinibus *circuli sanguinis* tales subsequentes effectus haud solide & perspicue tantum explicari possunt: si v. g. ligatura digitorum auricularium aut annularium ad hæmorrhagiam narium, hæmoptysin, apoplexiam, lethargum &c. ut & ad Mensium, Hæmorrhoidum & Lochiorum immodicum fluxum; aut ligatura digitorum pedum & crurum ad Lochiorum & Mensium revocationem conducit, in quibus casibus *consensus partium* & nexus motus fluidorum & progressivi vix liquet, sed valde infirmus, *obscurus*, late conquistus, accusatus & coactus esset; Præterea manifesta veritas est, quod cum quolibet *affectu animi pathetico*, præcipue forti, singularis *alteratio motus solidorum & fluidorum* cohæreat & concurrat; quando igitur ligaturæ *strictiores* & reciprocantes relaxationes eximium affectum *doloris* causantur, ideo generatim inde exquisitæ *mutationes motuum & functionum*, in œconomia *vite naturalis* expectandæ sunt: haud quidem negamus, quod talis ligatura *in loco affecto* quandam mutationem motus *progressivi sanguinis* efficiat, ut illico *tumor & rubor infra* ligaturam oriatur, dum sanguis *in refluxu suo* impeditur, sed hæc alteratio cum effectu, in *distantia* contingente, *nullum* habet nexum: Cur vero hæc *passiones animi*, aut ita dicta *pathemata*

themata, sequantur mutationes motuum vitalium variarumque functionum ad vitam naturalem spectantium, non quidem hujus loci est, ut indicemus, suffecerit veritatem facti annotasse, & pro ulteriori illustratione hujus observationis Programmata B. STAHLII commendasse anomalias motuum vitalium pateticas, non esse tumultuarias: quo referenda est disp. D. D. PRÆSIDIS de animi affectuum effectu medico: Inde etiam liquet quod homines duriores, insensibiliores, compactioris structuræ corporis ad talem curam, cum ligatura sustinendam, minus idonei sint, ut supra monuimus, quos dolor stricturæ parum afficit: deinde quod eadem Cura cum Ligatura, utpl. non aliis morbis congrua sit, quam qui Sensuum & motuum comparata & adæquata alteratione in meliorem statum & partem mutari & converti possunt: quamvis quidem non penitus in variis casibus & individuis imaginationis concursus & cooperatio excludi debeat, quæ cum personali sensibilitate facile conjungitur & non solum doloris perceptionem majori molestia format, sed & de ipsius experimenti conditione, modo, usu & applicatione modo meticulousas cogitationes, modo firma confidentia desideratæ efficaciam operosas intentiones & repræsentationes efficit, unde felix successus illius curæ certius impetratur. Hisce nunc allegatis respectibus atque causis nititur modus ille operandi, qui non nisi illis caliginosus & obscurus est, qui influxum animæ in corpus audacter, sciote & pertinaciter negant.

§. V.

Nunc autem in ordine nonnulli morbose affectus nominandi & indicandi sunt, quibus hæc Ligatura medicam

opem promittit: præcipue autem illa commendatur ad varias species *prodige & excessive* succedentium *Hæmorrhagarum*, imprimis *Narium*, *hæmoptyses*, *Mensium* excedentium, *Hæmorrhoidum* superfluarum, in quibus *Ligatura digitorum auricularium revulsoria* efficacia fluxum sanguinis *immodicum* mitigat & minuit, dum sanguis ob *ostia* apertis quadantenus *refluus* tantum adjuvat, ut *illa ostia* suo circulo aut *labiis* facilius *collabi*, postea vero firmiter *constringi*, insuper *ulterior* effluxus *coerceri* queant: sic plurimi Medici hujus *peculiaris* medii mentionem faciunt, quando in *prædictis* hæmorrhagiis *topica* auxilia commendant: GALENUS *Lib. de præcogn. ad Posthum. cap. 13. ad Hæmorrh. ligaturam* ordinavit: teste ZAC. LUSIT. *M. P. H. L. 1. hist. 64. in parapbr.* ita differente: *brachia & crura vinculis ligavit, ut sic dolore excitato retractio ad distantissimas partes easque contrarias fiat validissima: conf. ETTMÜLLERUS, vbi de Hæmorrhagiis narium tractat, ad quas compescendas dolorificas extremorum ligaturas commendat: quare FROMANNUS tr. de Hæmorrhoidib. P. 1. probl. 8. p. 247. dicit: Ligatura quo validior fuerit, eo magis attrahit & revellit: & quo tale experimentum certius opitulationem afferat, ideo WEICKHARDUS thes. pract. p. 54. præcipit: Ligaturæ extremitatum dolorem inferentes interdum solvendæ rursusque stringendæ sunt: ita etiam de utilitate Ligaturæ in hæmorrh. narium ita ex WEDELIO, BONETUS in thes. pract. Tom. I. L. 2. c. 49. p. 1047. n. 72. differit: Ligaturæ p. pro vasorum compressione, p. pro remorando in vasis sanguine convenire queunt: accedente imprimis levi dolore, qui advocat illum huc ad partem ligatam, adeo revellit. Sed si fortius stringantur*

gantur circulum sanguinis omnino turbant agrum frustra cruciant & tantum abest, ut sanguinem sic sistant, ut potius fluxurum magis ciant & hæmorrhagiam augeant. Neque vero selectus coloris huc aliquid facit, quando rubrum sericuum vinculum ligant, quin potius rubedo magis motum promovet, quam sedat. Kermesino colore tinctæ fasciæ forsan eligantur, ob adstringentem vim, qua grana chermes pollent. Sic pariter HILDANUS Cent. 2. obs. 15. ligaturam ad Hæm. Nar. sistendam commendat: In Hæmoptysi autem haud tantum valet hujus experimenti usus, si præferim vas sanguiferum paulo majus in pulmonibus rupturam concepit, quod tam facile nec connivet, nec constringi potest: interim illud experimentum in hac Hæmorrhagia sæpius dubiæ & incertæ efficaciam est. Paulo certius illud conducit ad immodicum Mensium fluxum cohibendum, eadem revulsoria virtute, quando ligaturæ digitis manuum applicantur: conf. WEDELIUS disput. de immod. Mens. flux. c. 6. p. 35. SENNERTUS Pr. L. 4. P. 2. Sect. 2. c. 6. & qu. an revulsionis gratia frictiones in cruribus & ligaturæ fieri possint, & illico differit: frictiones & ligaturas revulsionis gratia tantum in brachiis, mensibus nimis fluentibus instituendas esse, ratio suadet, cum revulsio motum a fonte, non ad locum affectum, sed ad contrarium conciliare debeat: provocat hic author ad locum GALENI I. ad Glaucon. c. 14. oportet nexus plures & fortiores fieri circa manus, quando per inferiores partes sunt evacuationes: quemadmodum quando per hæmorrhoides sanguis profluit, aut ventris profluvia adsunt, aut cum mulieribus per ureteres exeunt menstrua: nam si tunc crura fortius ligentur, sæpius aliquid ad partes inferiores attrahitur: conf.

etiam **BARBETTE** *Pr. Med. c. 13. A. N. C. dec. 2. an. 5. obs. 29. p. 51.* **ROLFINCK.** *in Epit. p. 347. sq. aliique.* Idem etiam judicandum erit de *Lochiorum nimio fluxu*: qui in *variis* subjectis & casibus *hoc* medio mitigari potest, eodem revellente effectu, quando in *superioribus* corporis membris adhibetur; testem e multis iterum *Sennertum* producimus, qui in *Prax. Lib. 4. P. 2. Sect. 7. c. 4.* de hoc statu judicat: *brachia, manus & digiti ligentur (nostræ femina serico rubro utuntur:)* *A. N. C. l. c. & Dec. 2. an. 7. obs. 96.* **Herm. CORBÆUS** *Gynæcior. L. 2. c. 7. P. SORBAIT. Med. Pract. tr. 1. e. 85. p. 470. a. ubi ligaturam aliquo modo dolorificam eo commendat: Laz. RIVERIUS Pr. Med. Lib. 15. cap. 21.* Præter hæc ordinatur etiam Ligatura ad *Hæmorrhagias gravidarum* a *Primerosio de Morb. Mul. L. 4. c. 2. p. 267.* Idem experimentum convenienti modo adhibitum, confert pariter in *insolitis Mensium & Lochiorum* viis: non minori efficacia locum invenit in *vomitu cruento*, quo a **RIVERIO** laudatur, ut & in *Hæmorrhoidibus* nimis & cæcis, quo a **FROMMANNO** commendatur. Denique **Botallus** ad *Vulnera Scelopetorum cap. 12. pag. 643.* talem Ligaturam seqq. verbis ordinat: *Si vulnus in sinistro brachio existit, ex reliquo venam secui; tibias vincire non dubitamus, stringendo vincula non secus, ac qui plebotomare intendunt; que ubi molesta plurimumque dolorosa esse cæperint, solvenda veniunt, mox iterum religanda restringendaque sunt, & sic per vices repetenda:* Ex hisce restimoniis apparet, ad quam *varias Hæmorrhagiarum* species hæc Ligatura, *perite* adhibita, conducatur, quamvis **Henr. ab HEER** in *obs. med. 13. p. 170. sq.* de utilitate hujus experimenti in *hæmorrhagiis*, ab uno *contrario exemplo* aliter

aliter ita sentiat: ab illo tempore, multo post medicinam
faciens, ab illa Ligatura, vel potius carnificina semper ab-
horruerim, quicquid omnes Practici, ligaturas non experti
(vel quasi hoc auctori indubitato innotuerit) suadeant.

§. VI.

Quod immodicum sanguinis fluxum Ligaturæ, con-
grue applicatæ, mitigare & sistere queant, hactenus indi-
catum fuit; quo loco adh. allegamus testimonium *Chriff.*
LANGII in *disp. de Sanguinem sistentibus* §. XI. ita disse-
rentis: Ligaturas laudibus egregie extulit *HIPPOCR.* L. 2.
de Morb. Mul. jubens, ut laquei supra genua & cubitos in
nimio mensium & Lochiorum fluxu stringantur, cui subscri-
bit *GALENUS Lib. ad Glaucon. cap. 14. AETIUS de re med.*
L. 14. c. 25. Paul. ÆGINELA L. 3. c. 63. AVICENNA in cap.
de Ligaturis, Zac. LUSIT. Prax. Hist. L. 3. c. 11, FONSECA
Tom. I. Consult. 55. Damnarunt econtra illas Asclepiades,
citante Scribon Largo. vid. Augenii Ferrerii Castigatio-
nes c. 27. & Alex. BONNETTI theatr. tabidorum exerc. 26.
Verum tamen si modo partium ligatarum & ipsius ligatu-
ræ habeatur ratio, non penitus improbari debent. Nam,
quis non intelligit fortius braccia, cruraque posse stringi,
quam testiculos aut digitum minimum, quos ligare iubet
RONDELETIUS meth. curandi morbos c. 63. p. 28. CRATO
in Cons. lib. 5. conf. 7. HILDANUS obs. Cent. 2. obs. 15. Dein-
de observetur, ne fasciæ nimis diu locis his injectæ relin-
quantur, ob metuendam gangrænam & sphacelum, qui ex
nimia sanguinis stagnatione nasci potest, quod rectissime
monet ZYPÆUS in fundam. med. phys. anat. art. XI. p. 377.
Quamvis quidem aliqui antiquorum medicorum ad si-
stendos tales immodicos fluxus sanguinis uterinos suras &
crura

crura ligare jubeant, velut PAULUS L. 3. c. 62. AVICENNA L. 13. tr. 2. c. 4. in princ. AETIUS tetrab. 4. Serm. 1. c. 64. rectius tamen judicat Zac. LUSIT. loc. c. quod hæc omnia menstrua potius evocare, quam sistere & revellere nata sint: porro: licet extra rationem omnem videatur in immodico uteri fluxu inguina & crura ligare, cum tantum absit, ut hoc præsidium fluxum revellat, quin imo cum magis alliciat ac intendat, & satius sit alas ac brachia ligare, inguina & crura intacta prætermittere: inde præterea colligimus & approbamus, quod Ligatura pro varietate regionis hocce uterinos fluxus minuere, alibi allicere & invitare queat: quare periti medici hac Ligatura, cruribus, coxis, aut femoribus congrue adhibita, Menstrua & Lochia imminuta, retenta & suppressa, revocando sanguinem ad uterina loca a superioribus regionibus, restituere adjuvant, id quod cum eod. Zac. LUSIT. multi alii medici confirmant: sic WILLISIUS de febb. cap. 6. sentit: Si Lochia sistantur, ut eorum fluxus denuo cicatur, omni modo enitendum erit: huic promovendo conducunt frictiones & LIGATURÆ circa femora aut coxas &c. vid. SENNERTUS L. 4. P. 2. Sect. 7. c. 3. Ob eandem rationem & considerationem inducti quidam sunt, ut Ligaturam utilem judicaverint in stagnatione, extravasatione & congestione sanguinis certarum, præcipue superiorum corporis partium & regionum: ita Ligaturæ usum revellentem in Apoplexia commendat PETRÆUS in Nosolog. harmon. dissert. 7. Lib. 1. s. 46. p. 141. SCHNEIDERUS de Apoplexia cap. 22. p. 795. FONTANUS in tetrade gravissimorum Capitis affectuum p. 347. SENNERTUS Pr. L. 1. P. 2. c. 33. DIETERICUS in Fabr. Hippocr. n. 86. p. 21. qui profitetur: Ligaturæ extremo-

tremorum fortissima & dolorifica conducunt ad Apoplexiam, quia doloris vehementia vis sopita excitatur. Sic etiam Eustachius Rudius Ligaturam ad Letbargum ordinat Pr. L. 1. cap. 5. BONETUS in Polyalb. Tom. I. L. 2. cap. 21. p. 723. in alio casu, intuitu causæ convenientis & adæquatæ laudatur ad Somnum conciliandum a Paulo, referente BONETO l. c. p. 93. quando videlicet Cerebrum nimio humorum affluxu & cumulo impletum est: Sic etiam alio modo idem medium interdum ad vigiliis disponere potest, si causæ ad somnolentiam, aut morbosos sopores promovescentes, æque congruæ, auferuntur, v. g. stagnationes humorum in cerebro, relaxatio partium nervosarum &c. ut ligatura ad revulsionem humorum & excitationem Sensationis conducatur, teste PRIMEROSIO, vid. BONETUS l. c. cujus hæc sunt allegata verba: Paulus ad somnum conciliandum præscribit frictiones & Ligaturas extremorum ad ægrum defatigandum, quas statim solvit, ut postea in somnum labatur, sed ligaturæ debent esse leves, sæpius repetitæ, cavendumque ne æger sit arthriticus: non attendenda observatione HILDANI Cent. 1. obs. 79. de qua P. ZACCHIAS Qu. med. leg. Lib. 6. tit. 2. qu. 4. n. 10. ita scribit: non conticendum est, quod Hildanus narrat, plurimos ex tortura (in qua criminalis & inhonesta ligatura exercetur) ab arthriticis doloribus & a podagra fuisse liberatos: de quo medio AMMANNUS in Med. Crit. pag. 189. ita ad quæstionem an tortura podagricis & arthriticis sit remedium, judicat: torturam pro remedio medico non licet substituere, si patienti autem libet, adeat ipse carnificem.

§. VII.

Quod ROLFINKCK. in O. & M. M. l. c. p. 442. in fin.

D

EX

EX PLINIO refert, qui docuit *destillationes a capite arcere, atque idem facere præligatum pollicem in pede*, id ad varios alios affectus, qui vel in *capite sedem suam habent*, aut e capite *originem suam ducunt* referri potest: hinc Ligatura ad *Cephalalgiam* commendatur a WELSCHIO *Cbil. 1. obs. 273.* & not. *Ligaturæ Cephalalgicæ Bavaris consuetas, sed adbibitis quibusdam cerimoniis, ante circumligationem mensurando, refert Volf. HOEFERUS L. Herc. med. 3. quod de sympathica imprimis intelligendum, intercipiendi scil. scopo, de quo jam ap. Athen. XV. 5. sed absque ulla superstitione gestigatione: ast per hanc Ligaturam aliam, quam nostro argumento conformem, videlicet capitis circumligationem intelligit, quando dolor capitis inde oritur, si futura distenduntur & debescunt: attamen Ligatura digitorum nostri census in Cephalalgia illa, quæ ardentiori congestione sanguinis provocatur, personis sensibilibus & flexilibus congrua aut adhibita æque ac similibus aliis congestionibus utilis esse potest & solet. Præterea eadem Ligatura interdum proficua esse deprehenditur in morbis convulsivis, imprimis Epilepsia, quando nondum diuturna duratione radicati & inveterati sunt, ubi hæc revulsoria motuum alteratio certiolem efficaciam habet: hinc SYLVIUS disp. de Epileps. §. 57. inquit: *in quibusdam Epilepsis sympatheticis profunt Ligaturæ brachiorum & pedum supra genua, in aliis casibus non approbo §. 57. & de le Boe SYLVIUS Prax. Med. L. 2. c. 21. §. 157. conf. DOLÆUS Encyclop. med. L. 1. c. 9.* Alibi hæc Ligatura motus & Sensus languescens aut deficientes iterum excitare adjuvat, velut in *animi deliquio*, quo commendatur a PLATERO in *Prax. Med. tit. de vitalis motus defectu cap. X. p. 482.**

ut

ut & in *Paralyfi Linguae* vid. ROLFINKCK. in *Epitome curandi morb. Lib. 1. P. 2. c. 5. p. 102.* sicut in talibus affectibus alia auxilia, *Sensum & motum* excitantia, velut frictiones, Synapismi, picationes, rubefacientia, vesicatoria ordinari solent. Non minori efficacia *revulsorio* videlicet & *derivatorio* scopo Ligatura talis ordinatur in variis speciebus *Spasmodum, inflammationum* ut & *excedentium & immoderatarum* quarundam *excretionum*, sicut in *Strangulatione uteri*, sec. ROD. a CASTRO de *M. M. L. 2. cap. 1. p. 100. num. 50.* MERCATUM de *Virg. & viduar. affect. Lib. 2. c. 3. Tom. 3. p. 546. Lit. D. & p. 547. Lit. F.* MICHAELEM *Prax. Clin. P. I. Lib. V. cap. 32. p. 249.* PRIMEROSIUM de *Morb. Mulier. L. 3. cap. XI. p. 219.* BONETUM in *Polyaltbe Lib. V. cap. 21. p. 192. b. s. 47.* nec non in *dispnea* teste ROLFINKCK in *Epit. L. 2. P. 1. c. 2. p. 124.* BOHNIO *disp. de dyspnea s. 29.* WEICKHARD *thes. pract. p. 135.* qui eo in casu fortem ligaturam in *pedibus*, non in *brachiis* praescribit: in *Singultu* monente BONETO l. cit. *L. 4. c. 17. p. 402. b. in fin.* in *nimia Sternutatione* sec. RIVERIUM *Lib. 4. cap. 6.* & PLATERUM *Lib. 2. c. 5. p. 409. Tom. I. ad fin.* in *nimio Ructu*, suadente WEDELIO in *disp. de Ructu cap. V. p. 27.* Praeterea eandem Ligaturam ad *inflammationem ventriculi & auriium* ordinat RIVERIUS in *Pr. L. 9. c. XI. & L. 3. c. 3.* ad *vomitum* vid. PLATERUS de *Vomitu bilioso* *Tom. 3. p. 732.* ad *Diarrhaeam* vid. ROLFINKCK *Epit. L. 3. c. 19. p. 289.* ad *Purpuram Puerperarum.* vid. FASCH. *disp. hujus aff. c. 13. p. 22.* Denique plane ad *morfus venenosos* idem medium admittit ETTMÜLLERUS *disp. de Morfu Viperae cap. 2. punct. 2.* illico ita differens: *injiciantur* parti demorsae *vincula & ligaturae* partibus superioribus, *firmæ & valentes,*

tes, ne vi doloris concitatus sanguis nimio impetu per arterias affluat, nec cito nimis per venas una cum veneni inquinamento resuat: quæ ratio Ligaturæ in tali & simili casu ad alium effectum & modum operandi respicit, quippe qui in certis casibus etiam quandam attentionem & conciliationem meretur. Sicut autem hoc auxilium non promiscue & præcipitanter, sed judiciose & perite adhibendum est, ita denique GALENI monitum de compos. medic. sec. loca ad prudentem illius usum commendamus: topica alicui membro adhiberi non debent, nisi prius toto corpore repurgato: nec fugitive hoc medium aliis internis utilibus & probatis præferri, sed tunc adhiberi debet, quando interna non penitus satisfaciunt, subinde etiam congrua subiecta ad hoc experimentum magis accommodata deprehenduntur. Paucis hisce præsentem tractationem commendare placuit. Deo, Summo optimoque moderatori nostrorum laborum gratias agentes & salutarem hujus auxilii applicationem atque efficaciam optantes, qui sincerus nostri conatus erit

F I N I S.

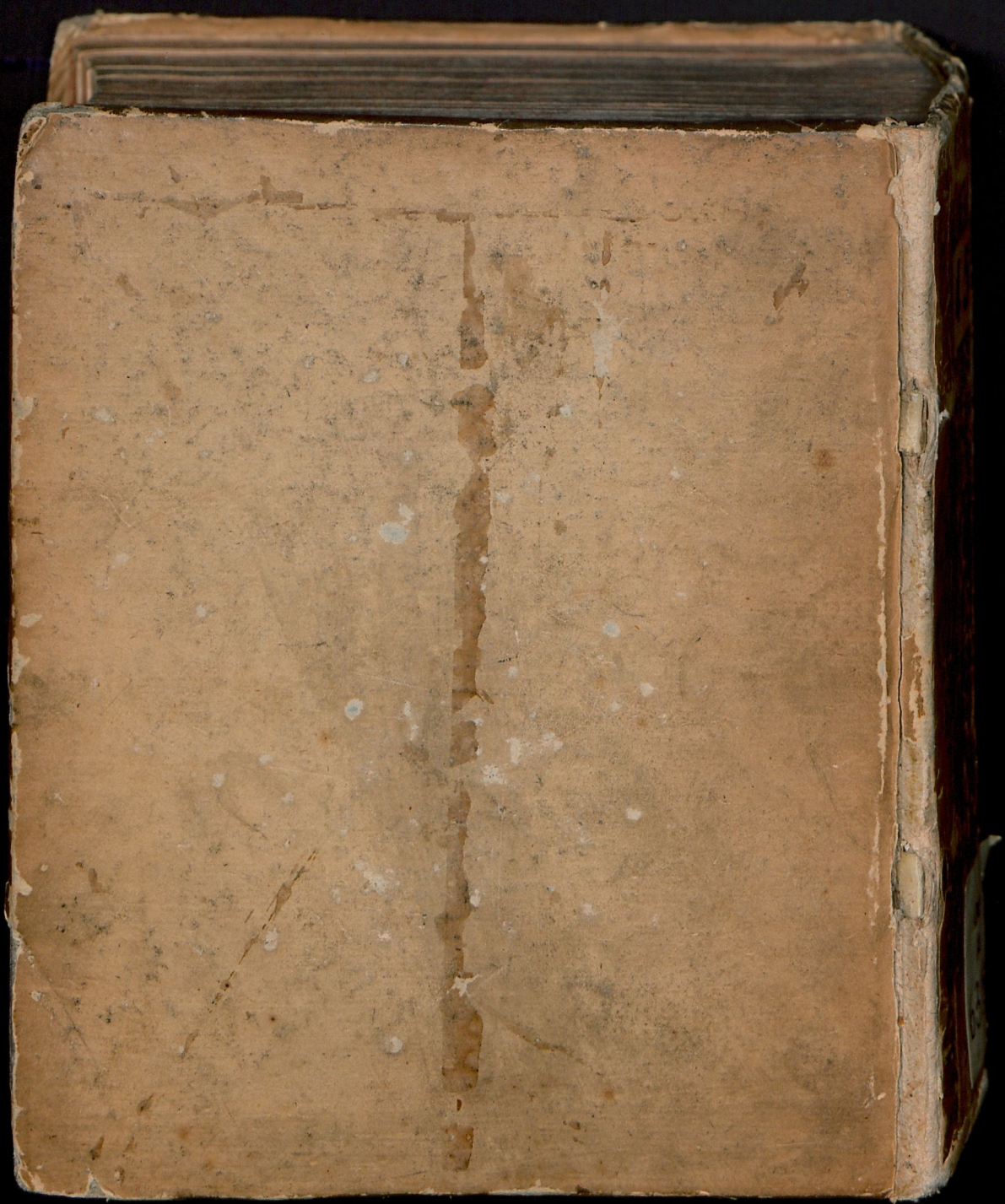
00 A 6399

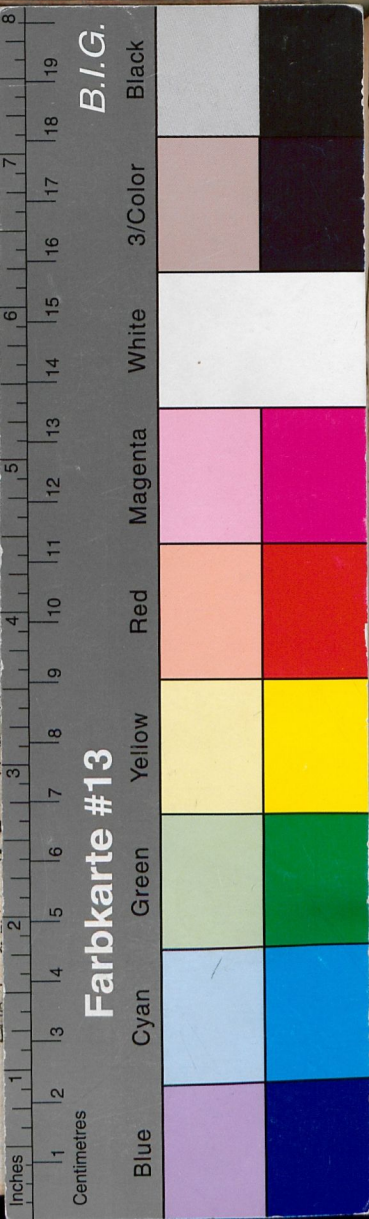
ULB Halle 3
002 916 584

sb

DISSERTATIO INAUGURALIS MEDICA,
DE
LIGATURÆ
USU MEDICO,
Ob das Schnüren einiger Glieder etlichen Kranck-
heiten nützlich;

Quam
AUSPICE DEO PROPITIO,
Et Consensu atque Auctoritate Gratiſſe Facultatis Medicæ,
IN ALMA REGIA FRIDERICIANA,
PRÆSIDE
DN. D. MICHAELE ALBERTI,
SACR. MAJ. REG. BORUSS. AULICO ET CONSIST. MAGDEB.
CONSILIARIO, MED. ET PHILOS. NATUR. PROFES.
SORE PUBLICO ORDINARIO, ETC.
FACULT. MEDICÆ SENIORE, DECANO H. T. SPECTATISSIMO,
Domino Patrono, ac Promotore suo, omni honoris cultu prosequendo
PRO GRADU DOCTORIS
SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS ET PRIVILE-
GIIS DOCTORALIBUS LEGITIME IMPETRANDIS,
ANNO MDCCLXVII. D. DECEMBR.
HORIS LOCOQUE CONSUVETIS
PUBLICÆ AC PLACIDÆ ERUDITORUM VENTILATIONI SUBJICIET
RESPONDENS
JOSEPHUS LEOPOLDUS WANCKE,
NIMBTSCHENSIS SILESIUS.

HALÆ MAGDEBURGICÆ,
TYPIS JOH. CHRISTIANI HENDELII, ACAD. TYPOGR.